

КОМП'ЮТЕРНІ ТЕХНОЛОГІЇ ОРГАНІЗАЦІЇ СОЦІОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ СИЛАБУС

Шифр і назва спеціальності	054 – Соціологія	Інститут / факультет	Факультет соціально-гуманітарних технологій
Назва програми	Соціологія управління	Кафедра	Соціології і публічного управління
Тип програми	Освітньо-професійна	Мова навчання	Українська

Викладач

Бірюкова Марина Василівна,
Maryna.Biriukova@khpі.edu.ua

Доктор соціологічних наук, професор, доцент кафедри соціології і публічного управління. Досвід роботи – 33 роки. Автор 120 наукових та науково-методичних праць, у тому числі трьох одноосібних монографій та підручників. Лектор з дисциплін: «Математичні методи в соціології», «Практикум з аналізу соціологічних даних», «Комп'ютерні технології організації соціологічних дисциплін», «Технології соціального проектування», «Методи багатомірного аналізу соціологічних даних».

Загальна інформація про курс

Анотація	Курс спрямовано на формування у студентів компетенцій щодо застосування комп'ютерних технологій організації соціологічних досліджень за допомогою виборчого методу; можливостей Googleforms для збору та первинної обробки соціологічних даних, мати навички з обробки отриманої інформації на комп'ютері, за допомогою програм обробки соціологічної інформації.					
Цілі курсу	необхідність сформувати у студентів відповідні вміння і навички щодо основних правил та сучасних технологій організації соціологічного дослідження за допомогою комп'ютера					
Формат	Лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль – іспит.					
Семестр	6					

Обсяг (кредити) / Тип курсу	4 / Обов'язковий	Лекції (години)	24	Практичні заняття (години)	24	Самостійна робота (години)	72
-----------------------------	------------------	-----------------	----	----------------------------	----	----------------------------	----

Програмні компетентності	<ul style="list-style-type: none"> Здатність збирати, аналізувати та узагальнювати соціальну інформацію з використанням соціологічних методів (СК04). Здатність самостійно планувати, організовувати та проводити соціологічне дослідження (СК05). Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації (СК06).
--------------------------	--

Результатив навчання:

- Ефективно виконувати різні ролі (зокрема організатора, комунікатора, критика, генератора ідей, виконавця тощо) у команді в процесі вирішення фахових задач (РН 06).
- Вміти використовувати інформаційно-комунікаційні технології у процесі пошуку, збору та аналізу соціологічної інформації (РН07).
- Володіти навичками збору соціальної інформації з використанням кількісних та якісних методів (РН10).
- РН11. Презентувати результати власних досліджень для фахівців і нефахівців

Теми що розглядаються

Тема 1. Сутність вибіркового методу в соціології

Елементи теорії комбінаторики, теорії ймовірностей та математичної статистики в контексті формування вибіркової сукупності. Випадкові величини: функція розподілу ймовірностей дискретних випадкових величин, варіаційний ряд. Функція розподілу та щільність ймовірності безперервної випадкової величини. Деякі статистичні міри: середнє арифметичне, дисперсія, стандартне відхилення. Нормальний розподіл випадкової величини. Довірчий інтервал. Місце вибіркового методу в системі соціологічного знання. Суцільні та вибіркові методи: переваги і недоліки. Основні вимоги до вибірових досліджень.

Вибірка для пілотажного дослідження.

Тема 2. Обсяг вибіркової сукупності.

Генеральна сукупність. Параметри генеральної сукупності. Правило формулювання генеральної сукупності. Джерела та збір інформації про генеральну сукупність. Вибіркова сукупність та вибірка. Статистики ВС. Вибірка як елементи генеральної сукупності, вибірка як метод формування вибіркової сукупності, репрезентативність вибірки, складові оцінювання репрезентативності вибірки, випадкові та систематичні помилки репрезентативності, планована помилка дослідження, рівні планованої помилки, похибки, промах, обсяг і метод як показники репрезентативності вибірки, дизайн ефект.

Порядок визначення меж генеральної сукупності. Зв'язок понять «об'єкт дослідження», «генеральна сукупність», «основа вибірки», «одиниці відбору», «одиниці спостереження». Технологічна схема (Н. Паніна). Цикли між етапами технологічної схеми. Зв'язок між циклами і методами формування вибірки. Кількість циклів, відбір / зміна відбору, зміна величини імовірності. Приклад циклічної технологічної схеми формування вибіркової сукупності.

Розрахунок обсягу вибірки: методом пропорцій та за допомогою довірчих інтервалів. Оцінювання обсягу вибірки та випадкової помилки. Поняття нескінченної генеральної сукупності, три види нескінченностей, мінімальний обсяг вибірки для різних видів нескінченно великої генеральної сукупності. Зв'язок між обсягом вибірки і помилкою дослідження, між обсягом вибірки і методом її формування, між методом її формування і помилкою дослідження. Значення планованої помилки до і після польового етапу. Точкове та інтервальне оцінювання. Помилка інтервального оцінювання.

Тема 3. Прості імовірнісні й складні імовірнісні методи відбору.

Класифікація основних вибіркових методів. Поняття імовірнісних методів відбору як самостійних методів відбору і як проміжного етапу в складних методах відбору. Прості імовірнісні методи відбору: переваги та недоліки. Власне випадкові методи: схема урн, таблиця випадкових чисел, генератор випадкових чисел. Принцип випадковості. Систематичний відбір з випадковим початком: процедура, сфера застосування, алгоритм. Гніздова вибірка: проблема аналізу даних. Приклади реалізації вибірок простими імовірнісними методами. Зв'язок між простим імовірнісним методом відбору і помилкою дослідження.

Поняття складного методу відбору. Види відбору. Відмінність і схожість між методами вибірки і видами відбору. Багатоступінчата вибірка і комбінована: спільне та відмінне, переваги і недоліки, сфера застосування. Стратифікована вибірка: поняття страти, проблема відбору страти, спосіб формування страти, проблема кількості страт, пропорційний і непропорційний розподіл обсягу вибірки по стратах, переваги й недоліки, сфера застосування. Формування вибірки з урахуванням дизайн ефекту. Виокремлення страт, перерозподіл обсягу, структура домогосподарств, спосіб розрахунку дизайн ефекту.

Нестрогі випадкові методи відбору: спрямована, квотна, стихійна. Основні випадки застосування, види та межі використання, переваги і недоліки. Формування одноступеневої та багатоступеневої не строго випадкових вибірок. Класифікація і характер помилок репрезентативності для таких методів відбору. Розрахунок основних характеристик вибірки. Поняття квоти, відбір контрольних ознак, розрахунок квот згідно даних статистики. Відбір на останньому щаблі вибірки згідно квоти. Теоретичний розподіл (дані статистики) як показник репрезентативності вибірки (якості соціологічної інформації).

Поняття територіальної вибірки, випадки її застосування. Приклади формування репрезентативних та не репрезентативних територіальних вибірок. Структура населення цільової території. Джерела інформації щодо контрольних ознак вибірки. Приклади формування вибірки за місцем навчання / роботи / дозвілля / покупки. Поняття малих вибірок, їх репрезентативна здатність.

Тема 4. Вибірки для крос-культурних та міжнародних порівняльних досліджень. Проектування і проведення досліджень на час проведення виборчих кампаній

Типологія масштабних соціологічних досліджень. Проект вибірки та організація польового етапу. Специфіка формування вибірки для проведення крос-культурних досліджень в режимі моніторингу та міжнародних проектів з метою порівняння. Зв'язок між вибіркою та порівняльною здатністю отримуваної інформації. Приклади формування вибірок великими дослідницькими центрами України. Приклади формування вибірок деякими міжнародними проектами.

Основні принципи проектування дослідження типу Exitpoll. Проведення Exitpoll в режимі оперативного дослідження та в режимі online. Специфіка генеральної сукупності та одиниць відбору, відбору потенційного респондента. Менеджмент польового етапу. Документальний супровід польового етапу. Захист інформації. Основні принципи проектування дослідження Rollingpoll.

Стихійна вибірка. Цілеспрямований відбір. Квотна вибірка. Вибірка "сніговий ком".

Тема 5. Забезпечення якості вибіркового соціологічного дослідження. Ремонткування вибірки

Помилки репрезентативності: характер, класифікація, оцінювання, контроль. Поняття якості соціологічної інформації та якості соціологічного дослідження. Структура інтегральної характеристики «якість». Репрезентативність як інтегральна характеристика, класифікація і характер помилок репрезентативності. Зв'язок між помилками і моделлю вибірки. Шляхи мінімізації помилок. Оцінні помилки, їх інтерпретація. Доступність, дизайн-ефект тощо.

Менеджмент польового етапу соціологічного дослідження. Методики для оцінки впливу інтерв'юера. Контроль роботи інтерв'юера (маршрут, час опитування респондента, кількість інтерв'ю, кількість відвідувань тощо).

Опис соціологічного дослідження у наукових та публіцистичних працях. Методи ремонткування вибірки. Зв'язок між проведенням польового етапу і необхідністю ремонткування вибірки. Методи ремонткування вибірки. Поняття ремонткування вибірки і корекції даних, вагового коефіцієнту. Корекція статистично визначеного обсягу вибірки. Корекція неоднорідності зібраних даних. Корекція розподілів соціальнодемографічних характеристик респондентів. Корекція відповідей, які різко виділяються. Корекція пропущених відповідей. Проблема кореляції між контрольними ознаками (соціально-демографічними показниками).

Метод зважування і відсікання. Джерела інформації про генеральну сукупність. Визначення відсоткових пропорцій контрольних ознак згідно даних статистики. Репрезентація соціально-демографічних ознак респондентів. Процедура розрахунку корекції неоднорідних даних. Вплив особи інтерв'юера на однорідність зібраних даних. Процедура зважування за однією соціально-демографічною характеристикою. Процедура відсікання за однією соціально-демографічною характеристикою. Спосіб корекції обсягу вибірки

Тема 6. Комп'ютерне інформаційне середовище

Інтернет як засіб комунікації та джерело інформації. Комунікаційні можливості Інтернету: електронна пошта, форум, блог, чат, ICQ (QIP, Jabber, MSN, IM), Skype. Методи реєстрації та можливості використання.

Соціологічні інформаційні ресурси у Інтернеті: асоціації (<http://www.sau.kiev.ua/reference.html>, <http://www.sau-kiev.org.ua/>, <http://rosa.socio.msu.ru/>, <http://www.europeansociology.org/>, <http://www.asanet.org/>), електронні журнали, форуми (<http://forum.gfk.ru/>), клуби

(<http://www.gorod.org.ru/>, <http://club.fom.ru/>), статистичні бюлетені, базиданих соціологічної інформації.

Пошук соціологічної літератури <http://www.soc.univ.kiev.ua/LIB/OUT/> .

Принципи роботи пошукових систем. Компоненти : spider, crawler, indexer, the database та search engine results engine. Формулювання запиту для пошуку: логічні оператори and, or, not, *, +, &, &&.

Складний пошук (http://www.google.com.ua/advanced_search?hl=uk, <http://yandex.ru/advanced.html>, http://meta.ua/adv_search.asp?q).

Використання словоформ, синонімів, доменних імен та діапазонів.

Каталогізатори літератури та інших ресурсів.

Інтернет-ресурси, де можна знайти статистичну інформацію (держкомстат, облстат та бюро статистичної інформації <http://www.ukrstat.gov.ua/>, <http://www.ukrcensus.gov.ua/> , <http://www.gks.ru/>, <http://www.worldstat.org>, <http://www.cvk.gov.ua/>, CIAfactbook <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/> та інші).

Банки даних соціологічних опитувань: відкриті, умовно відкриті та закриті ресурси. <http://www.europeansocialsurvey.org/>, <http://www.cessda.org/accessing/catalogue/> та інші ресурси http://www.cessda.org/related/other_archives/.

Реєстрація для доступу у бази даних. <http://essedunet.nsd.uib.no/> .

Тема 7. Програма соціологічного дослідження, що проводиться з використанням Інтернету

Обмеження та специфіка проведення соціологічних досліджень у Інтернеті. Формулювання проблеми.

Визначення об'єкту та предмету дослідження. Уточнення та адаптація головних понять. Попередній системний аналіз об'єкту досліджень.

Особливості пілотажного дослідження. Висування робочих гіпотез. Стратегічний план дослідження. Характеристики генеральної сукупності.

Специфіка формування вибірки. Планування головних процедур збору та аналізу даних. Використання телефонної та комп'ютерної техніки для збору інформації. Переваги використання САТІ.

Інтерфейс оператора та інтерфейс адміністратора. Проведення соціологічних опитувань через електронну пошту. Формування бази даних адрес. Програмування опитування, що проводиться через електронну пошту.

Особливості формату питань для анкети, що розсилається через електронну пошту. Формат запитальника. Методи автоматичного та напівавтоматичного аналізу. Часові рамки та сценарії розсилки.

Робочий план дослідження. Дизайн анкети. Створення опитувальників у <http://www.surveymonkey.com> та <http://survey.univ.kiev.ua>. Типи питань. Визначення соціальних показників, які можна досліджувати у Інтернеті.

Тема 8 Опитувальна оболонка Googleform

Загальний вигляд та меню Googleform. Вхід до зони адміністрування та знайомство з навігацією у пакеті. Налаштування безпеки. Перелік опитувань.

Створення нового опитування. Параметри опитувальника: загальні (поля baselanguage, title, description, welcome, administrator, adminemail), навігація та структура (поля format, template, allowsaves, show<<prevbutton, Participantsmayprintanswers, Listsurveypublicly, End URL, URL Description, Automaticallyload URL whensurveycomplete), публікація та доступ (поля Timedstart, Startdate, Expires, ExpiryDate, UseCookies, Allowpublicregistration, Use CAPTCHA), повідомлення та керування даними (поля AdminNotification, Anonymousanswers, DateStamp, Save IP Address, SaveReferring URL). Можливість імпорту опитувальника. Види шаблонів оформлення.

Поняття групи питань. Створення нової групи, заголовки та опис групи. Додавання питань до групи. Параметри питань: код, питання, допомога, тип, перевірка, обов'язковість питання, розташування, додаткові атрибути.. Фіксовані та новостворені типи питань. Стандартні списки альтернатив (набори міток). Створення списку альтернатив. Типи питань: масиви, текстові, списки, одно та багато альтернативний вибір, ранжовані питання. Атрибути питань. Вигляд питань та альтернатив. Використання шаблонів та форматування вигляду питань та альтернатив. Використання умовних операторів переходу та принцип їх побудови. Тестування опитувальника.

Публікування опитувальника, анонс та запрошення до опитування. Формування вибірки. Збір результатів опитування. Експорт у SPSS.

Форма та методи навчання

Під час проведення лекційних занять з навчальної дисципліни передбачено застосування таких методів навчання: пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; частково-пошуковий та проведення лекцій проблемного характеру.

Під час проведення семінарських занять застосовується: репродуктивний метод (засвоєння базових понять курсу); частково-пошуковий, або евристичний метод (під час виконання завдань самостійної роботи) та дослідницький (виконання індивідуальних завдань курсової роботи). Деякі семінарські заняття проводяться з використанням методів й форм семінарів-дискусій, робота в малих групах та кейс-методів.

Лекції проблемного характеру – передбачають поряд із розглядом основного лекційного матеріалу встановлення та розгляд кола проблемних питань дискусійного характеру, які недостатньо розроблені в науці й мають актуальне значення для теорії та практики. Лекції проблемного характеру відрізняються поглибленою аргументацією матеріалу, що викладається. Вони сприяють формуванню у студентів самостійного творчого мислення, прищеплюють їм пізнавальні навички. Студенти стають учасниками наукового пошуку та вирішення проблемних ситуацій.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати

погляди та переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх.

Робота в малих групах дає змогу структурувати практично-семінарські аспекти за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування.

Кейс-метод (метод аналізу конкретних ситуацій) дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших проблемних ситуацій у процесі вивчення лекційного матеріалу.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів в роботі групи звіту про виконання індивідуальних завдань, проектних робіт. Презентації можуть бути як індивідуальними, наприклад виступ одного слухача, так і колективними, тобто виступи двох та більше слухачів.

Написання реферату – вид самостійної роботи, що виконується студентом поза аудиторними годинами. Студент вільно обирає тематику з числа тем, які пропонуються планами семінарських занять, або узгоджує з викладачем ініціативну тематику. Наступним кроком студент здійснює бібліографічний пошук, використовуючи бібліотечні фонди або інтернет-ресурси. Також складає план реферату або ставить питання, на які треба отримати аргументовану відповідь. Опанувавши джерела за темою (не менше трьох), студент реферує зміст наукових джерел таким чином, аби розкрити зміст питань або дати відповідь на поставлені питання. Обсяг реферату – до 10 стандартних сторінок, набраних на комп'ютері або написаних власноруч. Реферат оформлюється згідно існуючому в університеті стандарту. Реферат зачитується або його основний зміст доповідається у вільній формі на семінарському занятті, і студент отримує оцінку від викладача.

Індивідуальне завдання – вид самостійної роботи поза аудиторними годинами, коли студент, використовуючи лекційний матеріал та додаткові джерела знань, розробляє тему, практичного спрямування. Це може бути розробка певної методики, створення програми соціологічного дослідження або розробка інструментарію.

Виконання курсової роботи: у ході написання якої студент повинний вирішити наступні задачі: на основі розробленої програми власного дослідження та інструментарію провести збір та первинну обробку даних; провести аналіз отриманих даних, використовуючи методи математичної статистики; описати отримані результати з використанням таблиць та графіків; надати практичні рекомендації виходячи з результатів дослідження; у процесі захисту курсової роботи продемонструвати свої знання за темою, здатність зробити аргументовані та обґрунтовані отриманим результатам висновки.

Методи контролю

1. Підсумковий (семестровий) контроль проводиться у формі екзамену або шляхом накопичення балів за поточним контролем по змістовним модулям.

Екзамен – письмова або усна відповідь на питання, що містяться в екзаменаційному білеті. Питання екзаменаційних білетів доводяться до студентів заздалегідь. Екзаменаційні білети готує лектор, вони затверджуються на засіданні кафедри і підписуються завідувачем кафедри. Екзаменатора призначає завідувач кафедри. Він має оцінити якість відповіді студента за прийнятою шкалою академічних оцінок.

Контрольні питання з курсу до екзамену.

1. Вибірковий та суцільний методи: порівняння, переваги
2. Місце та роль вибіркового методу в соціології. Закон великих чисел
3. Елементи теорії комбінаторики (множина, перестановки, сполучення (комбінації), розміщення та їх властивості), інтерпретація та застосування у ВМ
4. Елементи теорії ймовірностей (випадкова подія, подія достовірна та неможлива, ймовірність події, формула повної ймовірності), інтерпретація та застосування у ВМ
5. Основні поняття вибіркового методу та їх визначення
6. Помилки репрезентативності: визначення, оцінювання
7. Взаємозв'язок між дослідницькою проблемою, метою і завданнями дослідження та вибіркою
8. Взаємозв'язок між генеральною сукупністю та об'єктом і предметом, між об'єктом і предметом та вибіркою
9. Взаємозв'язок між гіпотезами, поняттями і показниками, методом збору інформації та вибіркою
10. Відповідність між моделлю вибірки та теоретичною моделлю дослідження
11. Технологічна схема: від об'єкту дослідження до одиниць спостереження
12. Обсяг вибірки: підходи до обчислення, оцінювання, мінімальні обсяги.
13. Помилка інтервального оцінювання та обсяг вибірки
14. Класифікація основних вибірових методів. Принцип випадковості
15. Прості ймовірнісні методи відбору: переваги і недоліки
16. Систематичний відбір: процедура, сфера застосування, алгоритм
17. Серійна (гніздова) вибірка
18. Складні ймовірнісні методи відбору: засоби формування, відбір на останньому кроці
19. Багатоступінчата і комбінована вибірка: засоби формування, спільне і відмінне, переваги і недоліки
20. Стратифікована вибірка: поняття страти, проблема кількості і способу їх формування, розподіл обсягу вибірки, сфера застосування
21. Формування вибірки з урахуванням дизайн-ефекту
22. Нестрогі випадкові методи відбору: характеристика, проблема репрезентативності
23. Особливості формування територіальної вибірки, сфера застосування, проблема репрезентативності
24. Особливості формування вибірки за місцем навчання / роботи
25. Особливості формування вибірки за місцем дозвілля / покупки
26. Малі вибірки: сфера застосування, проблема репрезентативності

27. Крос-культурні дослідження: проекти вибірок, організація польового етапу, проблеми порівняння і репрезентативності
28. Міжнародні дослідження: проекти вибірок, організація польового етапу, проблеми порівняння і репрезентативності
29. Систематичні та випадкові помилки споглядання
30. Дослідження типу exitpoll
31. Дослідження в режимі моніторингу: вимоги до вибірки
32. Пілотажні дослідження: вимоги до вибірки
33. Формування вибірки шляхом опитування першого зустрічного
34. Метод маршрутного опитування
35. Якість як інтегральна характеристика
36. Репрезентативність як інтегральна характеристика
37. Оцінні помилки репрезентативності: їх інтерпретація, обчислення, контроль
38. Проблема важкодоступних респондентів
39. Методики для оцінки впливу інтерв'юера
40. Менеджмент польового етапу дослідження як забезпечення його якості
41. Структура опису дослідження у наукових та публіцистичних працях
42. Опис дослідження і надійність джерела інформації
43. Ремонтування вибірки: визначення, причини, обмеження, методи
44. Ваговий коефіцієнт: інтерпретація, допустимі значення, обчислення
45. Репрезентація соціально-демографічних ознак, проблема кореляції між контрольними ознаками
46. Корекція даних зі збереженням / зміною обсягу вибірки, процедура розрахунку для випадку однієї змінної
47. Корекція неоднорідності зібраних даних, процедура розрахунку
48. Корекція відповідей (які різко виділяються, пропущених, відсутніх).
49. Використання телефонної та комп'ютерної техніки для збору інформації.
50. Проведення соціологічних опитувань через електронну пошту.
51. Формування бази даних адрес.
52. Особливості формату питань для анкети, що розсилається через електронну пошту.
53. Методи автоматичного та напівавтоматичного аналізу.
54. Часові рамки та сценарії розсилки.
55. Робочий план дослідження. Дизайн анкети
56. Типи питань. Визначення соціальних показників, які можна досліджувати у Інтернеті.
57. Вхід до зони адміністрування та знайомство з навігацією у пакеті.
58. Створення нового опитування.
59. Види шаблонів оформлення.
60. Поняття групи питань. Створення нової групи, заголовки та опис групи. Додавання питань до групи.
61. Параметри питань: код, питання, допомога, тип, перевірка, обов'язковість питання, розташування, додаткові атрибути.
62. Фіксовані та новостворені типи питань.
63. Стандартні списки альтернатив (набори міток).

64. Створення списку альтернатив (labelset)
  65. Типи питань: масиви, текстові, списки, одно та багатоальтернативний вибір, ранжовані питання.
  66. Атрибути питань.
  67. Вигляд питань та альтернатив. Використання шаблонів та форматування вигляду питань та альтернатив.
  68. Використання умовних операторів переходу та принцип їх побудови. Тестування опитувальника.
  69. Публікування опитувальника, анонс та запрошення до опитування.
  70. Збір результатів опитування. Експорт у SPSS.
- Друге питання в екзаменаційному білеті це практичне завдання за темою курсової роботи.

Курсова робота – індивідуальне завдання, виконання якого спрямовано на отримання вмінь та навичок щодо систематичного збирання теоретичного матеріалу, його аналізу, творчого осмислювання, логічного впорядкування. Курсова робота в шостому семестрі носить дослідницький характер.

Теми курсових робіт:

1. Мода в молодіжному середовищі
2. Особливості релігійності населення України
3. Гендерні стереотипи в підлітковому віці
4. Конфлікти в молодій родині
5. Роль Інтернет в дозвіллевій діяльності школярів
6. Якість життя сучасного міського населення
7. Роль комп'ютерних ігор в житті сучасних підлітків
8. Споживчі переваги на ринку засобів стільникового зв'язку.
9. Уявлення студентства про подружні ролі
10. Шлюбний відбір
11. Роль релігії в житті людини (гендерний аспект проблеми)
12. Соціальний статус викладача вищого навчального закладу
13. Громадська думка щодо порушень правил дорожнього руху
14. Толерантність населення до правопорушень
15. Особливості професійної адаптації молодих фахівців на підприємствах різних форм власності
16. Студентська молодь на ринку праці
17. Особливості ставлення до рекламної продукції різних соціально-демографічних груп
18. Професійні орієнтації сучасних школярів
19. Політична активність різних вікових груп
20. Стилї керівництва в сучасних організаціях середнього бізнесу
21. Клієнти туристичних агенцій: соціальний портрет
22. Ціннісні орієнтації студентської молоді
23. Електоральні переваги студентів
24. Ставлення студентів та школярів до основних видів девіантної поведінки
25. Телевізійні переваги студентства (гендерний аспект проблеми)
26. Дозвілля студентів технічного вузу

27. Толерантність студентства до сексуальних відхилень: гендерний аспект проблеми
28. Чутки у вищих навчальних закладах: соціально-професійний аспект
29. Алкоголь в житті студентів та викладачів: порівняльний аналіз
30. Образ ідеальної родини у сприйнятті школярів та студентів
31. Жінка-керівник: соціальні стереотипи та очікування
32. Стимулювання праці в організаціях державної та приватної форм власності.
33. Мотиви вибору місць праці випускниками вищих навчальних закладів
34. Репродуктивні установки сучасної молоді
35. Оцінка населенням дієвості каналів вертикальної мобільності на сучасному етапі.

2. Поточний контроль проводиться за результатами роботи студентів на семінарських заняттях, методом оцінювання контрольних робіт, шляхом оцінювання тестів, самостійних робіт, індивідуальних завдань, есе, командних проектів, презентацій, ведення конспектів лекцій.

Контроль на семінарських заняттях – оцінювання виступів студентів, відповідей на питання поставлені викладачем, оцінці виконання тестових завдань, оцінок під час самостійних робіт, оцінювання внеску окремих студентів у групову роботу, наприклад, активність в діловій грі.

Контрольна робота – вид поточного контролю знань студентів, який має на меті виявити рівень знань студентів, що отримані за пройденим матеріалом. Дата проведення контрольної роботи доводиться до студентів і призначається по завершенню вивчення змістовного модулю. Питання або практичні завдання готує викладач, що веде практичні заняття, вони узгоджуються з лекційними питаннями і тематикою семінарських занять. Завдання можуть передбачати творчу роботу, відповідь на тестові завдання тощо. Контрольна робота виконується у письмовій формі в присутності викладача, оцінюється за прийнятою шкалою і оцінка може використовувати викладачем для підрахунку кумулятивного балу за підсумками вивчення дисципліни.

Індивідуальні завдання – оцінюються викладачем або за результатами перевірки на практичному занятті або за відповіддю студента.

Розподіл балів, які отримують студенти

Таблиця 1. – Розподіл балів для оцінювання успішності студента для іспиту

Контрольні роботи (з темами)	Індивідуальні завдання	Курсова робота	Іспит	Сума
40(5*8)	30(10*3)	20	10	100

Таблиця 2. – Шкала оцінювання знань та умінь: національна та ECTS

Рейтингова Оцінка, бали	Оцінка ECTS та її визначення	Національн а оцінка	Критерії оцінювання	
			позитивні	негативні
1	2	3	4	5

90-100	A	Відмінно	<ul style="list-style-type: none"> - Глибоке знання навчального матеріалу модуля, що містяться в основних і додаткових літературних джерелах; - вміння аналізувати явища, які вивчаються, в їхньому взаємозв'язку і розвитку; - вміння проводити теоретичні розрахунки; - відповіді на запитання чіткі, лаконічні, логічно послідовні; - вміння вирішувати складні практичні задачі. 	Відповіді на запитання можуть містити незначні неточності
82-89	B	Добре	<ul style="list-style-type: none"> - Глибокий рівень знань в обсязі обов'язкового матеріалу, що передбачений модулем; - вміння давати аргументовані відповіді на запитання і проводити теоретичні розрахунки; - вміння вирішувати складні практичні задачі. 	Відповіді на запитання містять певні неточності;
75-81	C	Добре	<ul style="list-style-type: none"> - Міцні знання матеріалу, що вивчається, та його практичного застосування; - вміння давати аргументовані відповіді на запитання і проводити теоретичні розрахунки; - вміння вирішувати практичні задачі. 	- невміння використовувати теоретичні знання для вирішення складних практичних задач.
64-74	D	Задовільно	<ul style="list-style-type: none"> - Знання основних фундаментальних положень матеріалу, що вивчається, та їх практичного застосування; - вміння вирішувати прості практичні задачі. 	Невміння давати аргументовані відповіді на запитання; - невміння аналізувати викладений матеріал і виконувати розрахунки; - невміння вирішувати складні практичні задачі.
60-63	E	Задовільно	<ul style="list-style-type: none"> - Знання основних фундаментальних положень матеріалу модуля, - вміння вирішувати найпростіші практичні задачі. 	Незнання окремих (непринципових) питань з матеріалу модуля; - невміння послідовно і аргументовано висловлювати думку; - невміння застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач

35-59	FX (потрібно додаткове вивчення)	Незадовільно	Додаткове вивчення матеріалу модуля може бути виконане в терміни, що передбачені навчальним планом.	Незнання основних фундаментальних положень навчального матеріалу модуля; - істотні помилки у відповідях на запитання; - невміння розв'язувати прості практичні задачі.
1-34	F (потрібно повторне вивчення)	Незадовільно	-	- Повна відсутність знань значної частини навчального матеріалу модуля; - істотні помилки у відповідях на запитання; - незнання основних фундаментальних положень; - невміння орієнтуватися під час розв'язання простих практичних задач

Основна література:

1.	Chapter 2: Sociological Research Methods URL: https://www.gcsnc.com/site/handlers/filedownload.ashx?moduleinstanceid=106970&dataid=89367&FileName=chap02.pdf
2.	A Quick Guide to Quantitative Research in the Social Sciences URL: A Quick Guide to Quantitative Research in the Social Sciences
3.	Social Research Methods and Design (29 навчальнихвідео). URL: https://www.youtube.com/playlist?list=PLirEzjzoHKvxaX8zZuFUSAi4jdukeexwx
4.	Sociology - Strategy Videos (7 навчальнихвідео). URL: https://www.youtube.com/playlist?list=PLYSuG-KZy7JAX8zBJxvvn2N55WpAN02v
5.	Sociology for UPSC Mains Civil Services IAS - Strategy to write in-depth Answers (156 навчальнихвідео). URL: https://www.youtube.com/watch?v=rIhqqQQilTA&list=PLYSuG-KZy7JDFWh1oAMvzNLbaLZGY5Ina
6.	Михайлева Е. Г.Методология и методы социологических исследований : учеб.пособие для студентов высш. учеб. заведений / Е. Г. Михайлева ;Нар. укр. акад., [каф. социологии]. – Харьков : Изд-во НУА, 2016. 286 с.

Допоміжна література

7.	Маковецький А. М. Надійність соціологічної інформації[Текст] : навч. посібник / А. М. Маковецький ; Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича. – Чернівці : ЧНУ, 2009.– 48 с.
----	--

8.	Паніна Н. В. Технологія соціологічного дослідження: Курслекцій /2 видання, / Інститут соціології НАНУ. – К. : Ін-т соціології НАН України, 2007. – 320 с.
9.	Ronald D. Fricker, Jr. Sampling Methods for Web and E-mail Surveys Naval Postgraduate School 9 October 2006 http://www.nps.navy.mil/orfacpag/resumePages/papers/frickerpa/Draft%20Internet%20Survey%20Sampling%20Chapter.pdf
10.	Давыдов А.А. Компьютерные технологии для социологии (обзор зарубежного опыта) // Социологические исследования. 2005. № 1. С. 131-138.
11.	Божков О.Б. КОМПЬЮТЕРНЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В СОЦИОЛОГИЧЕСКОМ ИССЛЕДОВАНИИ http://www.nir.ru/sj/sj/12bozh.htm

Інтернетджерела:

1. Архів журналу «Соціологія: теорія методи, Маркетинг». URL: <http://stmm.in.ua/archive/>
2. Інститут соціології НАН України. URL: <http://i-soc.com.ua/>
3. International Sociology: SAGE Journals. URL: <https://journals.sagepub.com/home/iss>
4. Київський міжнародний інститут соціології. URL: <https://www.kiis.com.ua/>
5. Портал «Медіаосвіта і медіаграмотність». URL: <http://medialiteracy.org.ua/>
6. Соціологічна асоціація України. URL: <http://www.sau.kiev.ua/>
7. Соціологічна група «Рейтинг». URL: <http://ratinggroup.ua/>
8. Соціологія та соціальні дослідження: що, як, навіщо? Онлайн курс на платформі Prometheus. URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/IRF/SOC101/2015_T1/about
9. SOCIS: Центр соціальних та маркетингових досліджень. URL: <http://socis.kiev.ua/ua/>
10. Український інститут соціальних досліджень імені Олександра Яременка. URL: <http://www.uisr.org.ua/>
11. Фонд Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва. URL: <https://dif.org.ua/>
12. Центр Разумкова. URL: <http://razumkov.org.ua/>
13. Центр соціальний моніторинг. URL: <https://smc.org.ua/>

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Таблиця 4. – Перелік дисциплін

Вивчення цієї дисципліни безпосередньо спирається на:	На результати вивчення цієї дисципліни безпосередньо спираються:
Інформатика	Практикум з комп'ютерної обробки соціологічних даних
Вища математика	Соціологія маркетингу
Соціальна статистика	Соціологія реклами
Математичні методи в соціології	
Методологія й методи соціологічних досліджень	

Провідний лектор: проф. Бірюкова М.В. _____

(посада, звання, ПБ)

(підпис)